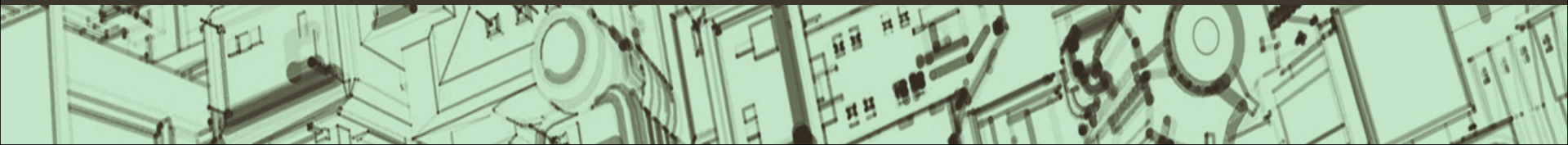

Diagnoza obszaru strategicznego „Kraków Metropolitalny”

Kraków w relacji do innych metropolii polskich i europejskich

- Kraków jako miejsce przepływu potencjałów w układzie krajowym i międzynarodowym – rozwinięte funkcje metropolitalne
- **Kraków i Krakowski Obszar Metropolitalny (KOM) na tle innych dużych miast w Polsce (Warszawy, Łodzi, Wrocławia, Poznania oraz 2 aglomeracji: Górnego Śląska i Trójmiasta) oraz innych metropolii tej części Europy (Berlina, Drezna, Wiednia, Budapesztu, Lwowa, Mińska, Bratysławy(?),)**
- współpraca z Górnośląskim Obszarem Metropolitalnym w celu tworzenia Europolu Górnośląsko-Krakowskiego, jako tworu rozpoznawalnego w strukturze urbanistycznej Europy

Kraków na tle polskich metropolii

- żaden ośrodek metropolitalny nie może być porównywany z Warszawą pod względem oddziaływania na wszelkiego typu procesy w skali kraju oraz znaczenie w skali międzynarodowej
 - **Kraków jest bardziej atrakcyjny od Warszawy w 2 wymiarach: kulturowym (dziedzictwo) i religijnym (Jan Paweł II i jego dziedzictwo + sanktuaria)**
- Kraków jest 2. pod względem wielkości miastem w Polsce (ok. 1,5 mln mieszkańców KOM), ; pod względem funkcji metropolitalnych niewiele ustępuje Warszawie, główny ośrodek turystyki międzynarodowej, wraz ze zintegrowanym zapleczem, dynamicznie rozbudowuje funkcje metropolitalne najwyższego rzędu, w tym akademickie (Narodowe Centrum Nauki)
 - obok Krakowa tę rangę ma Trójmiasto,
- w hierarchii metropolitalnej dalej stoją: Wrocław i Poznań (**w sensie gospodarczym bardziej dynamiczne od Krakowa**) oraz niżej - Łódź
- Górny Śląsk – konurbacja katowicka (potencjał demograficzny – ok. 3 mln mieszk., rozwinięty układ osadniczy, ślabo rozwinięte funkcje metropolitalne, silny ośrodek gospodarczy)
- **Deficytem Krakowa w stosunku do innych ośrodków metropolitalnych (poza Łodzią) jest niższy poziom rozwoju gospodarczego.**

Kapitał kultury i wizerunku (wg PwC)

- Kraków dysponuje znakomitym wizerunkiem.
- Jest to najbardziej rozpoznawalne polskie miasto na świecie, głównie dzięki bogatym tradycjom historycznym i kulturalnym. W dużej mierze dzięki temu Kraków cieszy się także dużą atrakcyjnością biznesową.
- Miasto jest doskonale widoczne w Internecie i przyciąga wielu turystów.
- Pośród zapytań o polskie miasta w internetowej wyszukiwarce Google, najwięcej dotyczy właśnie Krakowa.
- **Przy średnim poziomie KKW w zakresie ogólnego wizerunku dla 11 miast równym 100, kapitał wizerunku Krakowa szacujemy na najwyższym pośród badanych miast poziomie - 248,4.**

Kraków na tle 11 miast wg Raportu PwC

Przecietnie kapital

Kapital zrodel finansowania (KZF)

Kapital techniczny i infrastrukturalny (KTI)

Kapital kultury i wizerunku (KKW)

Kapital jakosci zycia (KJZ)

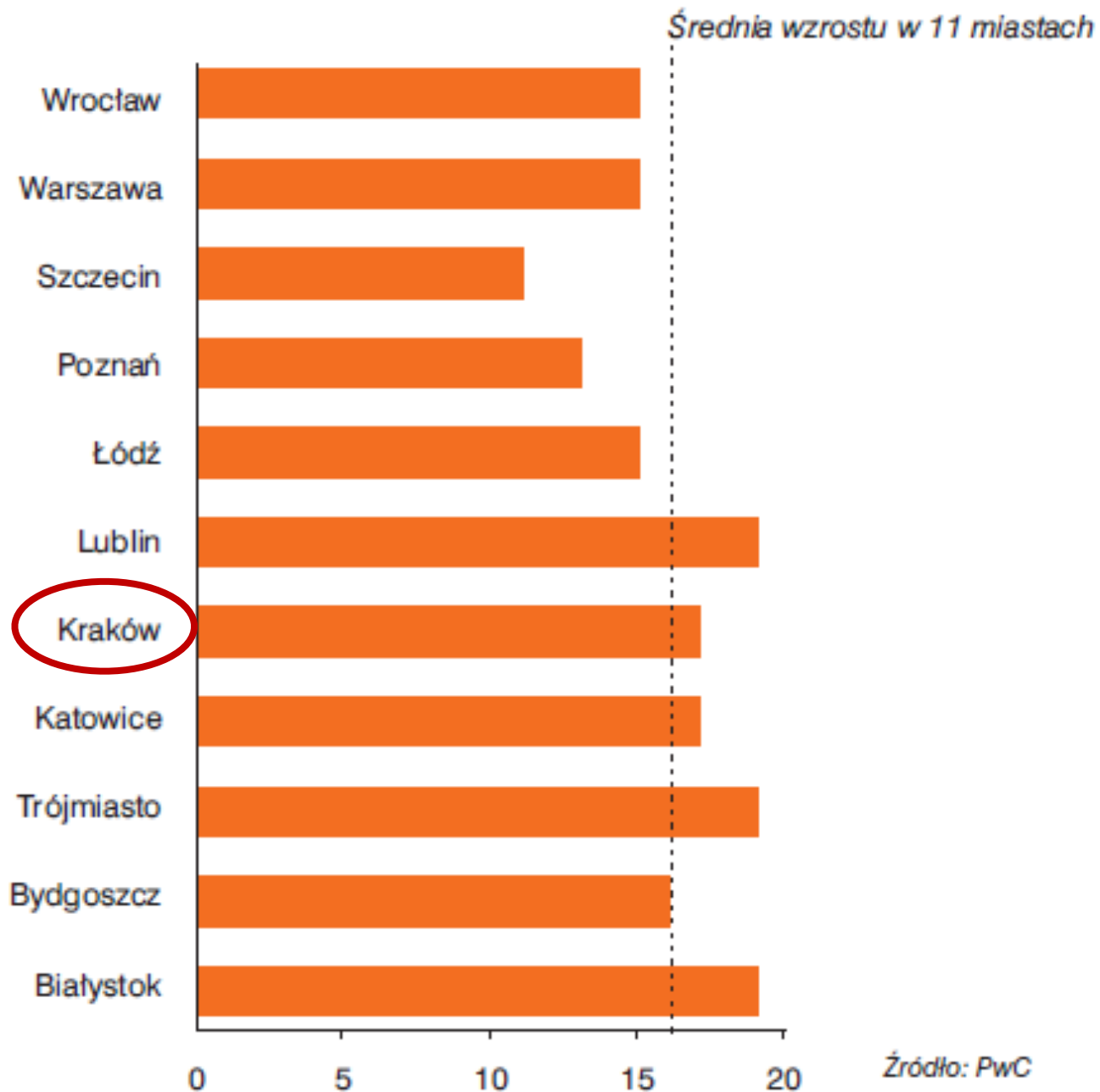
Kapital atrakcyjnosci inwestycyjnej (KAI)

Kapital ludzki i spoleczny (KLS)

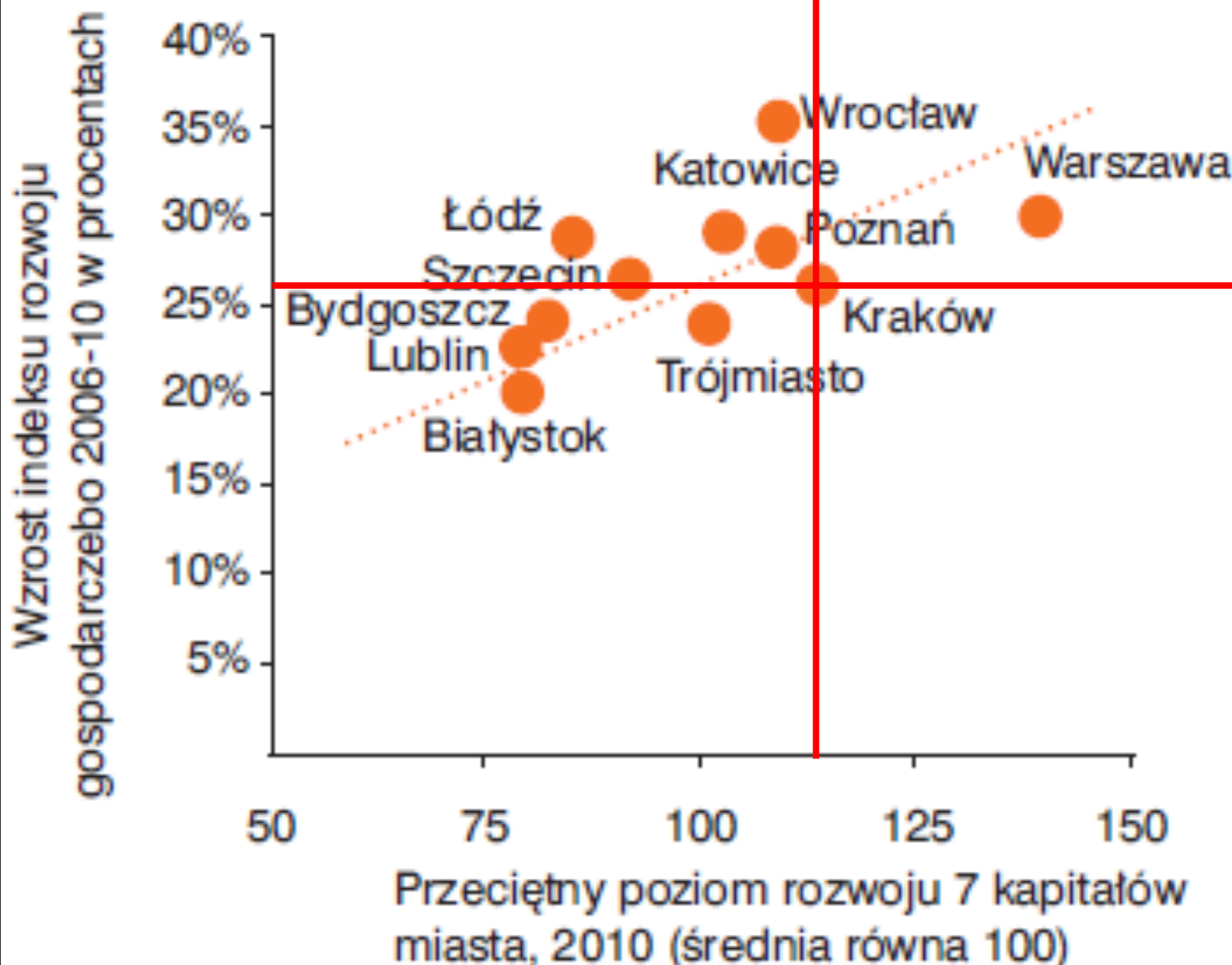
Kapital instytucjonalno-demokratyczny (KID)

0 34 68 102 136 170

Szacunkowy wzrost przeciętnej wartości 7 kapitałów polskich miast, 2006-2010

Poziom 7 kapitałów i sukces gospodarczy polskich miast

Źródło: PwC

Diagnoza PwC

Najmocniejsze strony miasta:

- Znakomity wizerunek miasta i wysoka atrakcyjność turystyczna
- Potencjał kulturalny, społeczny i edukacyjny
- Wysoka jakość życia (na tle innych wielkich miast)

Główne wyzwania:

- Dalsza poprawa warunków do inwestowania
- Poprawa finansów miasta, w tym wykorzystywanie alternatywnych instrumentów finansowania projektów realizowanych przez miasto
- Wymagający poprawy stan środowiska naturalnego

Funkcje metropolitalne Krakowa

- polityczno-administracyjna
- duchowa (dziedzictwa narodowego i kulturowego i kultowego/religijnego)
- kulturowa
- edukacyjno-naukowa
- gospodarczo-finansowa
- turystyczna
- komunikacyjna
- informacyjno-logistyczna

brak badań charakteru, siły i zasięgu funkcji metropolitalnych Krakowa - mogłoby się tutaj pojawić pytanie o to w jakich obszarach potrzebne są nakłady, aby wzmocnić funkcje metropolitalne

KOM jako terytorium (obszar metropolitalny)

- brak jednoznacznej **delimitacji**: od zakresu proponowanego dla realizacji ZIT (gminy przylegające do granic Krakowa) po Subregion Krakowski (powiaty: m. Kraków, bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki)
- rozwój mieszkalnictwa w powiatach otaczających Kraków, przy +/- stałej liczbie mieszkańców Krakowa, świadczący o **atrakcyjności** miasta
- brak harmonizacji polityki przestrzennej - KOM jako całość daleki od kształtu "compact city" i formy "smart city"
- jakość **przestrzeni publicznych** i atrakcyjne krajobrazowo środowisko (m.in. dolinki jurajskie, Ojcowski Park Narodowy)
- zróżnicowanie **jakości życia** w różnych częściach KOM (także na terenie Krakowa), z identyfikacją obszarów kryzysowych (wymagających rewitalizacji)

Problemy terytorium KOM – transport

- konieczność rozwoju sprawnego systemu transportowego KOM (też w relacji Kraków-Katowice), szczególnie w sferze transportu publicznego
- niedostateczny rozwój układ komunikacji kołowej zwłaszcza w części północnej miasta, co przekłada się również na obsługę komunikacyjną terenów przyległych na północ od Krakowa
- niedostateczna integracja systemów transportowych
- transport lotniczy
 - dalszy rozwój lotniska w Balicach – zdolność do działania w czasie mgieł
 - istotny deficyt w wykorzystaniu potencjału tkwiącym w otoczeniu lotniska (konieczność opracowania we współpracy z otaczającymi gminami MPZP w celu rozwoju funkcji towarzyszących)
- transport kolejowy
 - konieczność poprawy jakości infrastruktury kolejowej (E30)
 - wykorzystanie kolei w maksymalnym stopniu do obsługi ruchu pasażerskiego
 - przesunięcie obsługi ruchu towarowego, np. do Nowej Huty

Problemy terytorium KOM - środowisko

- **stan środowiska przyrodniczego stanowi ważny problem dla Krakowa:**
 - **stopień zanieczyszczenia powietrza (zwłaszcza w zakresie pomiarów pyłów zawieszonych)**
 - **intensywność ruchu samochodów lokuje się nieco powyżej średniej dla 11 miast (1257 samoch. na km², wobec 1199 średnio dla badanych ośrodków).**
 - **niepokojąca jakość wód w rzekach przepływających przez miasto**
 - **ALE - 100% ścieków Krakowa – oczyszczanych**
- **potrzeba ochrony zasobów przyrody szczególności w odniesieniu, w do korytarza między Śląskiem a Krakowem**
- **niewystarczająca sieć ciepłownicza w odniesieniu do obsługi śródmieścia (skutki dla środowiska)**
 - **zaopatrzenie Krakowa i KOM w energię (kwestia do rozstrzygnięcia – energia ekologiczna czy tania?)**
- **niedostateczne nakłady miasta na ochronę środowiska w porównaniu z innymi badanymi ośrodkami (PwC)**

Potencjały ludzki i społeczny KOM

- wysoki kapitał ludzki i społeczny Krakowa (w badania PwC)
 - wykształcenie - odsetek ludności z wyższym wykształceniem wynosi 21% i wyższy wskaźnik odnotowany został tylko w Warszawie
 - wysoki odsetek studentów wśród mieszkańców
 - poziom czytelnictwa gazet – powyżej średniej (na tle 11 miast)
- Kraków drenuje, wybiera najzdolniejsze jednostki czyli pewien kapitał ludzki przyjeżdża do Krakowa
- nowy typ społeczeństwa podmiejskiego / metropolitalnego, będący konsekwencją procesów suburbanizacji – spotkanie:
 - tradycyjnych zintegrowanych społeczności wiejskich, związanych z rolnictwem i usługami dla rolnictwa
 - z krakowianami, szukającymi poprawy standardu życia i przenoszącymi miejskie modele społeczne i kulturowe, bardziej anonimowe, ograniczone do kontaktów sąsiedzkich

Kapitał społeczny – deficyty charakterystyczne dla całego kraju

- brak współpracy na wyższych poziomach władzy i permanentny brak zaufania pomiędzy władzą a lokalnymi społecznościami
- brak współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego
- brak przedstawicieli miast i gmin z obszaru metropolitalnego jest tego przejawem
- brak poczucia dumy i przynależności, lokalnego patriotyzmu, odpowiedzialności za własne sąsiedztwo, sprzyjają m.in. powstawaniu dysfunkcji, takich jak np. urban sprawl

Dziedzictwo historyczne

Potencjał kulturowy KOM

- dziedzictwo historyczne
 - układy urbanistyczne i ruralistyczne
 - zabytkowa zabudowa
 - zespoły form krajobrazu zielonego
 - tzw. zabytki lub obiekty ruchome (muzealnictwo)
- znaczące – w skali kraju – **instytucje kultury**
- Kraków może poszczycić się dużą liczbą festiwali teatralnych i muzyki poważnej w porównaniu do innych badanych miast, liczne są również różnego rodzaju imprezy masowe jak i kameralne, koncerty (PwC)
- budowa centrum kongresowego i sali widowiskowej

Dziedzictwo historyczne

Potencjał kulturowy KOM

- wysoki poziom kultury życia codziennego Krakowa, określane na podstawie: oferowanego wyboru restauracji, hoteli, liczby kin, liczby miejsc na stadionach sportowych, możliwości relaksu w parkach lub udziału w popularnych imprezach masowych
 - koncentracja atrakcji w Krakowie
- budżet Krakowa przeznaczany na kulturę należy do jednego z najwyższych w kraju
- największe atrakcje KOM, poza Krakowem:
 - zabytki: Wieliczka, Pieskowa Skała, Kalwaria Zebrzydowska, Wiśnicz, Miechów
 - bliskość położonego poza KOM obozu Auschwitz-Birkenau

Problemy związane z rozwojem kultury

- Kraków postrzegany jako miasto kultury konserwatywnej
- bazowanie na dziedzictwie historycznym i niewystarczające wsparcie dla rozwoju młodej kadry artystycznej

Potencjał naukowy

- Kraków akademicki
 - 22 uczelnie wyższe (11 państwowych)
 - ok.180 tys. studentów
 - 6 jednostek kategorii naukowej A+ (na 37)
- w rankingu uczelni akademickich 2013 – UJ na 1. miejscu w Polsce
- w środowisku akademickim notujemy w ostatnich 10, 12 latach ogromny rozwój infrastruktury badawczej, dydaktycznej (ok 1,5 mld euro uczelnie zainwestowały w swój rozwój)
- następuje spadek liczby potencjalnych studentów (niż demograficzny) – konieczność rozwijania polityki przyciągania studentów spoza naszego obszaru, a szczególnie z zagranicy

Propozycje w sferze edukacja – nauka

- potrzeba rozwijania w Krakowie średniego szkolnictwa zawodowego (technika, licea profilowane) przy wsparciu tego procesu przez wyższe uczelnie zgodnie z ich profilem
 - ściąganie młodzieży do tych szkół średnich Krakowa, w nadziei, że później zostanie ona w krakowskich wyższych uczelniach
- propozycja tworzenia aliansów w dydaktyce i badaniach krakowskich szkół wyższych
- brak kooperacji pomiędzy uczelniami wyższymi, powielanie badań i kierunków
- kwestia konsolidacji szkolnictwa wyższego.
 - propozycja utworzenia w mieście 2 tylko uniwersytetów : ogólnohumanistycznego oraz technicznego
 - w okresie przejściowym – powinno się tworzyć aliance strategiczne

10 obszarów technologicznych wybranych w projekcie „Perspektywa technologiczna Kraków – Małopolska 2020”.

Budownictwo samowystarczalne energetycznie

Czyste technologie energetyczne

Inżynieria materiałowa i nanotechnologie dla zastosowań specjalnych

Inżynieria tkankowa

Leki i technologie miejscowo niszczące nowotwory

Monitoring i kontrola stanów chorobowych

Usprawnienie procesu leczenia w oparciu o analizę danych

Bezdotykowy interfejs komputerowy

Systemy inteligentne

Uniwersalny dostęp do informacji

Potencjał gospodarczy KOM

- Kraków słabszy od głównych ośrodków konkurujących
- konsekwentne procesy transformacyjne :
 - HiL w 1988 r. – 37 tys. zatrudnionych
 - BPO w 2013 – 28 tys. zatrudnionych
- kwestie gospodarcze nie są wystarczająco doceniane przez krakowskie elity – tutaj wydaje się, że to jest **największe pole do zagospodarowania**
- możliwości inwestycyjne w samym Krakowie są ograniczone zwłaszcza dla przemysłu, więc lokalizują się głównie usługi
- wymiar terytorialny rozwoju gosp., związany z aktywnością ośrodków miejskich KOM (Myślenice, Dobczyce, Skawina, Niepołomice)
 - **potrzeba rozwinięcia współpracy, by obszar okalający Kraków został lepiej wykorzystany pod kątem właśnie lokalizacji tych inwestycji, które potrzebują większych obszarów**

Potencjał gospodarczy KOM

- rozwój gospodarczy Krakowa oparty na aktywności korporacji międzynarodowych, słabo zakorzenionych lokalnie, co dotyczy także BPO
- budowanie gospodarki opartej na wiedzy z udziałem organizacji rozwoju oraz transferu wiedzy i technologii:
 - wyższych uczelni i JBR
 - **klastrów**
- rozwinięte przemysły czasu wolnego (turystyka, kultura, sztuka)
- brak / słabość polityki miasta w odniesieniu do:
 - działań na rzecz poprawy bytności krakowskich firm oraz tworzenia warunków na rzecz przyciągania kolejnych firm
 - rodzaju przyciąganych inwestycji / firm
 - wsparcia wyższych uczelni, jako podmiotów generujących miejsca pracy poza sferą B+R, szczególnie przy ściąganiu studentów
- niezbyt aktywna polityka wspierania lokalnej przedsiębiorczości, jako słabość ze strony miasta (np. przez politykę czynszową)

Potencjał gospodarczy KOM a transfer technologii

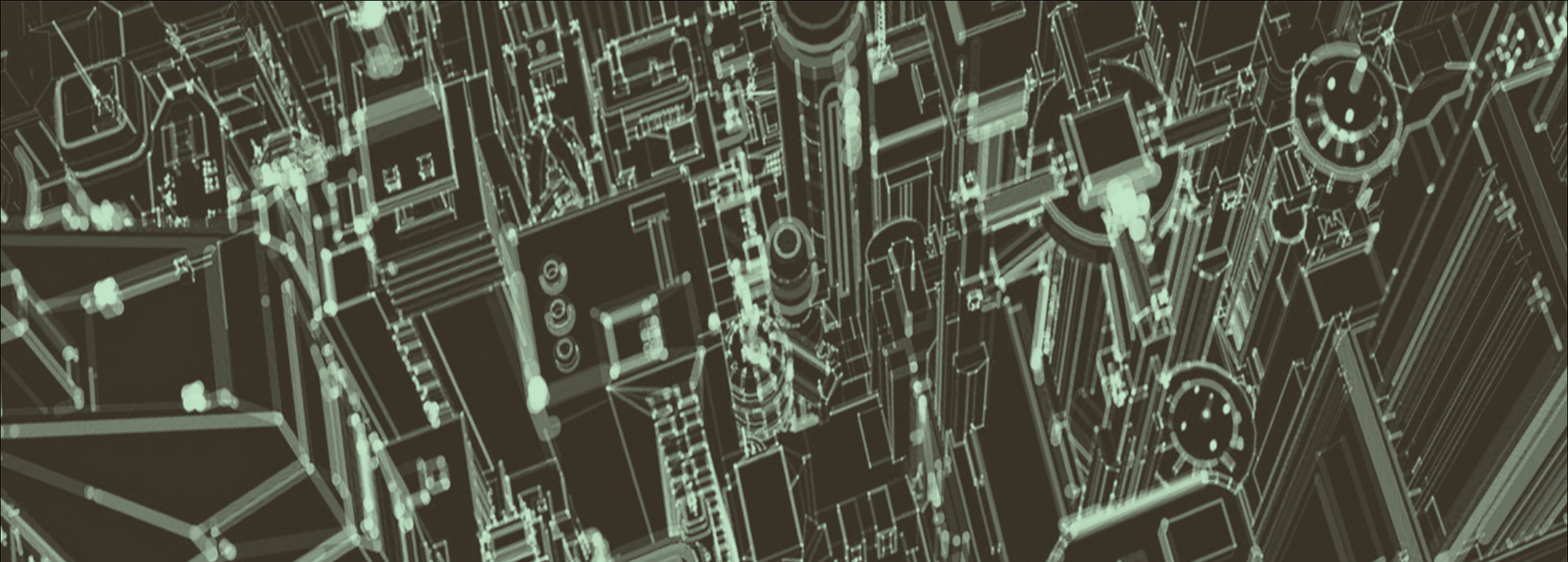
- Kwestia transferu technologii z wykorzystaniem możliwości, jakie daje Krakowska Specjalna Strefa Ekonomiczna o charakterze parku technologicznego
- Niewykorzystana szansa w zakresie transferu technologii, bo:
 - Brak motywacji proinwestycyjnej
 - Brak kultury współpracy : instytucje naukowe – JST – administracja publiczna - deficyt w zakresie określanym jako potrójna helisa

Zarządzanie obszarem metropolitalnym

- trudności w zarządzaniu obszarem metropolitalnym w sytuacji braku instrumentów wymuszających współpracę metropolitalną
- konieczność oparcia narzędzi zarządzania na zasadach partnerskiego dialogu - w sytuacji relatywnie niskiego kapitału społecznego i braku tradycji współzarządzania (zarządzania wielopodmiotowego: pomiędzy różnymi poziomami zarządzania terytorialnego i różnymi sektorami)

Wielkie projekty Krakowa

- Konieczność prowadzenia refleksji dotyczącej tego, w ile wielkich projektów Kraków jest w stanie skutecznie angażować się:
- (1) Nowa Huta Przyszłości – największy i rozpoczęty projekt Miasta
 - Głos przedstawiciela Mittala – Nowa Huta, jako – przede wszystkim – przestrzeń dla rozwoju inwestycji przemysłowych, a w drugiej kolejności dla usług
- (2) rozwój rejonu lotniska w rejonie Balic - „aeropolis” z usługami i działalnością logistyczną
 - konieczność opracowania – we współpracy z gminami: Zabierzów i Liszki – PZP strefy około-lotniskowej
- (3) Płaszów-Rybitwy – około 190 ha terenów pokolejowych do pozyskania nie mówiąc już o przekształceniu istniejącej zabudowy w rejonie ulic między oczyszczalnią ścieków a Bagrami

Dziękuję za uwagę

www.noworol.eu

